

Osnovna šola Lava

HIŠNI LJUBLJENČKI IN NJIHOVI ZDRAVILNI UČINKI

RAZISKOVALNA NALOGA

AVTORICI:

Lea Lipovšek, 6. r.
Petja Šumnik, 6. r.

MENTORICA:

Nina Senica,
prof. slovenščine

Mestna občina Celje, Mladi za Celje
Celje, 2019

Osnovna šola Lava

HIŠNI LJUBLJENČKI IN NJIHOVI ZDRAVILNI UČINKI

RAZISKOVALNA NALOGA

AVTORICI:

Lea Lipovšek, 6. r.
Petja Šumnik, 6. r.

MENTORICA:

Nina Senica,
prof. slovenščine

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, marec 2019

VSEBINA

1 UVOD	8
1.1 OPREDELITEV RAZISKOVALNEGA PROBLEMA.....	8
1.2 NAMEN IN CILJ	8
1.3 HIPOTEZE	8
1.4 METODE	8
1.4.1 PREGLED LITERATURE	8
1.4.2 VPRAŠALNIK	9
1.4.3 METODA OPAZOVANJA	9
1.4.4 INTERVJU	9
2 TEORETIČNA IZHODIŠČA	11
2.1 O HIŠNIH LJUBLJENČKIH.....	11
2.2 ZAKAJ SE ODLOČAMO ZA DOMAČE ŽIVALI?	12
2.3 VRSTE HIŠNIH LJUBLJENČKOV.....	13
2.3.1 PES	13
2.3.2 MAČKA	14
2.3.3 RIBE IN ŽELVE	15
2.3.4 ZAJCI.....	15
2.3.5 PAPIGA / PTIČI	16
2.3.6 DRUGI HIŠNI LJUBLJENČKI	16
2.4 OTROCI IN HIŠNI LUBLJENČKI	16
2.5 TERAPIJE Z ŽIVALMI	17
3 OSREDNJI DEL	19
3.1 REZULTATI VPRAŠALNIKA	19
3.2 ANALIZA OPAZOVANJA IN INTERVJUJA	34
3.2.1 OPAZOVANJE TERAPIJE S PSI	34
3.2.2 INTERVJU S SPECIALNO PEDAGOGINJO ga. MAJO JAKOB	36
3.2.3 OPAZOVANJE TERAPIJE S KONJI.....	39
3.2.4 INTERVJU S SPECIALNO PEDAGOGINJO, go. ELIZABETO FIJAVŽ	41
4 ZAKLJUČEK IN DISKUSIJA.....	44
5 VIRI	45
5.1 LITERATURA	45
5.2 INTERNETNI VIRI	45
5.3 VIRI SLIK	46

6 PRILOGI	47
6.1 VPRAŠALNIK ZA UČENCE.....	47
6.2 INTERVJU S SPECIALNIMA PEDAGOGINJAMA	49

SLIKE

Slika 2.1: Volk.....	11
Slika 2.2: Kozel	12
Slika 2.3: Pes čuvaj.....	13
Slika 2.4: Pes in mačka.....	14
Sliki 2.5 in 2.6: Zlata ribica in želva	15
Slika 2.7: Zajec	15
Slika 2.8: Papigi	16
Slika 2.9: Branje	17
Sliki 2.10 in 2.11: Afriški beloprski jež in bradata agama	18
Slika 3.1: Število anketirancev po spolu in starosti	19
Slika 3.2: Ljubezen do živali	20
Slika 3.3: Hišni ljubljenci.....	21
Slika 3.4: Število domačih živali	22
Slika 3.5: Vrsta domače živali.....	23
Slika 3.6: Skrb za hišnega ljubljenca.....	24
Slika 3.7: Ukvarjanje s hišnim ljubljencem.....	25
Slika 3.8: Način ukvarjanja s hišni ljubljencem	26
Slika 3.9: Odločitev za hišnega ljubljenca	27
Slika 3.10: Počitnice s hišnim ljubljencem	28
Slika 3.11: Zdravilen učinek živali na ljudi.....	29
Slika 3.12: Pomoč živali pri terapijah	30
Slika 3.13: Živali, ki pomagajo pri terapijah	31
Slika 3.14: Pomoč živali.....	32
Slika 3.15: Vrsta pomoči	33
Slika 3.16: Terapevtka Maja Jakob z udeleženci terapije	34
Slika 3.17: Francoska ovčarka Tori.....	35
Slika 3.18: Lastnica psičke Tori in udeleženka terapije Anja (13 let)	36
Slika 3.19: Nej (13 let) med krtačenjem konja.....	39
Slika 3.20: Pripomočki za delovno terapijo.....	39
Slika 3.21: Nej med ležanjem na konju.....	40
Slika 3.22: Nej s terapevtko in trenerko konja.....	41

PREGLEDNICE

<i>Preglednica 3.1: Število anketirancev po spolu in starosti</i>	19
<i>Preglednica 3.2: Ljubezen do živali</i>	20
<i>Preglednica 3.3: Hišni ljubljenci</i>	21
<i>Preglednica 3.4: Število domačih živali</i>	22
<i>Preglednica 3.5: Vrsta domače živali</i>	23
<i>Preglednica 3.6: Skrb za hišnega ljubljence</i>	24
<i>Preglednica 3.7: Ukvarjanje s hišnim ljubljencem</i>	25
<i>Preglednica 3.8: Način ukvarjanja s hišnim ljubljencem</i>	26
<i>Preglednica 3.9: Odločitev za hišnega ljubljence</i>	27
<i>Preglednica 3.10: Počitnice s hišnim ljubljencem</i>	28
<i>Preglednica 3.11: Zdravilen učinek živali na ljudi</i>	29
<i>Preglednica 3.12: Pomoč živali pri terapijah</i>	30
<i>Preglednica 3.13: Živali, ki pomagajo pri terapijah</i>	31
<i>Preglednica 3.14: Pomoč živali</i>	32
<i>Preglednica 3.15: Vrsta pomoči</i>	33

POVZETEK

Najina raziskovalna naloga Hišni ljubljenci in njihovi zdravilni učinki je še en dokaz, da ljudje vedno bolj zaznavamo in se zavedamo prednosti oziroma ugodnih zdravilnih učinkov svojih hišnih ljubljencev, zato so le-ti pogosto del družin. V nalogi sva spoznavali, zakaj se odločamo za hišne ljubljence, katere živali imamo najpogosteje doma, kako in kdo skrbi zanje in ali vemo, da imajo živali zdravilen učinek na ljudi, da ljudem lahko pomagajo tudi kako drugače in katere so terapevtske živali. S pomočjo vprašalnika sva pridobili informacije o hišnih ljubljencih in njihovih zdravilnih učinkih med učenci predmetne stopnje, znanje o zdravilnih učinkih in terapevtskih živalih pa sva poglobili z obiskom delovne terapije z živalmi in intervjujema dveh specialnih pedagoginj.

1 UVOD

1.1 OPREDELITEV RAZISKOVALNEGA PROBLEMA

Sva učenki 6. razreda in obe imava radi živali. Temo najine naloge, »Hišni ljubljenci in njihovi zdravilni učinki«, sva tako zelo hitro izbrali. Želeli sva se naučiti nekaj več o samih hišnih ljubljencih, zanimal pa naju je tudi njihov zdravilni učinek na ljudi. Obe imava hišnega ljubljenca, ena doma, druga pri starih starših, v obeh primerih kužka. Poleg tega ima ena od naju starejšega brata, ki je otrok s posebnimi potrebami in kot del pouka obiskuje terapije z živalmi. In ker živiva na isti ulici in se med seboj poznata tudi najini družini, je bila odločitev, da narediva skupaj to nalogo, res enostavna.

1.2 NAMEN IN CILJ

Namen najine naloge je ugotoviti, ali imajo učenci predmetne stopnje OŠ Lava doma hišnega ljubljenca, katerega imajo, kdo zanj skrbi in kako. Ugotavljali sva, zakaj so se odločili za hišnega ljubljenca in ali ga vzamejo s seboj na počitnice. Zanimalo naju je, ali učenci vedo, da imajo živali lahko tudi zdravilen vpliv na ljudi, da lahko pomagajo ljudem ter ali poznajo vsaj kakšno terapevtsko žival.

1.3 HIPOTEZE

Pri svojem delu sva si zastavili naslednje hipoteze:

H1: Več kot polovica anketiranih učencev ima doma hišnega ljubljenca.

H2: Anketiranci pogosto posvečajo svoj čas hišnemu ljubljencu, in sicer na različne načine.

H3: Anketiranci vedo, da imajo živali zdravilen učinek na ljudi oz. ljudem lahko pomagajo.

H4: Anketiranci znajo naštetih vsaj eno terapevtsko žival.

1.4 METODE

1.4.1 PREGLED LITERATURE

Najprej sva odšli v šolsko knjižnico, kjer sva prebrskali po knjigah, ki bi jih lahko uporabili za najino nalogo. Obiskali sva tudi Osrednjo knjižnico Celje.

Večkrat sva brskali po različnih internetnih straneh in iskali primerne vsebine za nalogo. Poiskali sva tudi gradivo, ki nama je bilo v pomoč pri postavljanju hipotez in pri pripravi vprašalnika, saj obe nalogo delava prvič. Na internetu in v knjigah sva iskali tudi slikovno gradivo.

1.4.2 VPRAŠALNIK

Kot eno izmed metod najine raziskovalne naloge sva izbrali metodo vprašalnika. Vprašalnik je merski instrument, s pomočjo katerega iz izbranega (ustrezno velikega) vzorca pridobimo želene informacije. Sodi v skupino kvantitativnih raziskovalnih metod, s pomočjo katere pridobimo večje število podatkov.

Zaradi lažje obdelave podatkov sva se odločili za vprašalnik z mešanim tipom odgovorov, kar pomeni, da sva ponudili povsem zaprti tip vprašanj in povsem odprti tip vprašanj. Na ta način sva želeli dobiti iskrene odgovore učencev oz. ugotoviti, ali res poznajo odgovor. S takšnim vprašalnikom sva si nekoliko olajšali analizo ter predstavitev podatkov.

Za vzorec sva izbrali učence predmetne stopnje OŠ Lava. Z zbiranjem podatkov sva začeli v mesecu decembru, pridobili sva 162 vprašalnikov. En vprašalnik ni bil izpolnjen v celoti, zato sva ga izločili iz analize. V analizi sva upoštevali 161 učencev, od tega 74 fantov in 87 deklet.

1.4.3 METODA OPAZOVANJA

Ker se nama je ponudila možnost, da prisostvujeva pri delavnih terapijah z živalmi, sva seveda to izkoristili. Tako sva imeli možnost videti, kako terapije potekajo, pri čemer sva uporabili metodo opazovanja (z udeležbo). Na delovni terapiji sva predvsem opazovali in si delali zapiske ter naredili nekaj fotografij, seveda z dovoljenjem udeležениh.

1.4.4 INTERVJU

Naredili sva intervju z delovno terapevtko go. Majo Jakob. Intervju sva opravili v januarju, nekatere odgovore sva zapisali na delovni terapiji s psi (17. januar 2019) na OŠ Glazija, nekaj odgovorov pa sva pridobili po elektronski pošti v pisni obliki. Intervju sva v celoti objavili v raziskovalni nalogi.

Opazovali sva tudi delovno terapijo s konji v Arclinu pri ge. Elizabeti Fijavž (18. januarja 2019) in tudi z njo naredili intervju.

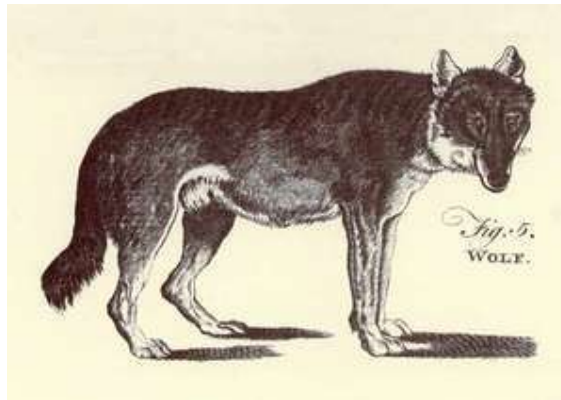
Z intervjujema sva želeli dobiti čim več informacij o terapijah z živalmi, saj nama je ta tema postala zelo zanimiva.

2 TEORETIČNA IZHODIŠČA

2.1 O HIŠNIH LJUBLJENČKIH

Hišni ljubljenci so živali, ki živijo skupaj z ljudmi in so najpogosteje pomemben del družine ali skupnosti, pri kateri živijo. Hišne živali so psi, hišne mačke, sobne ptice, mali glodavci, terarijske, akvarijske živali, plazilci in druge, včasih eksotične živali. Skoraj ni hiše oziroma doma, ki ne bi imela doma tudi kakšnega hišnega ljubljčka. Živali so naše prijateljice, z nami delijo hišni prostor, negujemo jih, se z njimi igramo, skrbimo za zdravje ... Njihovo število se bliskovito večja. Vedno ni bilo tako. Še v prejšnjem stoletju so domače živali veljale za razkošje.

V preteklosti so ljudje razlikovali med živalmi, ki so se jih bali in so se z njimi prehranjevali ter se oblačili v njihove kožuhe. Človek je najprej udomačil volka (Murn, 2005). Sledile so ovce in koze ter druga živina, za njimi pa še konji, kamele in bivoli.

Slika 2.1: Volk

Vir: <https://www.britannica.com/list/6-domestic-animals-and-their-wild-ancestors>

Slika 2.2: Kozel

Vir: <https://www.britannica.com/list/6-domestic-animals-and-their-wild-ancestors>

Kasneje so spoznali, da so jim lahko nekatere živali v pomoč ali so kako drugače koristne, na primer mačke so pomagale loviti miši, psi so pomagali pri lovu in čuvanju živine. Živali so bile v vlogi koristnosti. Sčasoma, po drugi svetovni vojni, so ljudje postajali bogatejši in so zaslužili več denarja in so tudi za živali porabili tudi več časa. (Portal Viva, 2010)

Živali v preteklosti niso živele v hiši in vanjo niso imele vstopa. Danes je popolnoma drugače, nekateri svojim živalim kupujejo celo oblačila.

2.2 ZAKAJ SE ODLOČAMO ZA DOMAČE ŽIVALI?

Danes je življenje veliko bolj kompleksno, kot je bilo nekoč. Hišne živali nam ponujajo tako vrsto ljubezni, ki stres in hitro življenje razbremenijo. Hišni ljubljenci nam svojo ljubezen izkazujejo ves čas. S pomočjo živali premagujemo osamljenost. Eden najpogostejših razlogov za domačo žival je družba živali in možnost spoznavanja drugih ljudi. Domače živali vplivajo tudi na kakovost našega življenja, saj ukvarjanje z živalmi zmanjšuje stres. (Murn, 2005)

Danes imamo živali zaradi različnih razlogov, ki so: čuvanje hiše, pomoč pri delu, uničevanje škodljivcev, je del družine, nadomestilo za otroka, zadovoljuje čustvene potrebe ali celo za okras. (Murn, 2005)

Slika 2.3: Pes čuvaj

VIR: <https://www.delo.si/mnenja/komentarji/brezzobi-pes-cuvaj.html>

2.3 VRSTE HIŠNIH LJUBLJENČKOV

Katera je najbolj priljubljena domača žival, raziskave različno kažejo. Po ameriški spletni anketi je to zajček, ki mu sledijo psi (Portal Viva, 2010). V nadaljevanju bova predstavili nekaj primerov hišnih ljubljencev.

2.3.1 PES

Psi imajo najpogosteje vlogo čuvaja in najboljšega prijatelja. Imajo različne vloge, kot so: čuvanje, lov, šport, ponekod vlečejo sani, rešujejo, uporabljajo jih pri policijskem in vojaškem delu. V zadnjem času pse uporabljajo tudi v zdravstvu za terapevtske namene oziroma pri odkrivanju znakov določenih znakov nekaterih bolezni. (DZZS, 2018)

Psi so krdelne živali, zato potrebujejo družbo in igro. Obstaja ogromno različnih pasemskih vrst, ki zahtevajo različno oskrbo. Človeku je kot hišni ljubljencek najbližje, saj razumemo njegovo vedenje, življenjske navade in potrebe. Blizu nam je tudi po čustveni strani. Po drugi strani zahtevajo veliko časa in nege ter primerno vzgojo. (OŠ heroja Janeza Hribarja, 2018)

Psi nas pripravijo, da se več giblujemo na svežem zraku. Pomagajo tudi proti stresu, kar zmanjšuje tveganje za srčne bolezni. Pomagajo celiti rane, saj je pasja slina antiseptična – razstruplja. (www.zazdravje.net)

Slika 2.4: Pes in mačka

VIR: <https://siol.net/dom/vrt-in-okolica/so-vasi-hisni-ljubljencki-v-nevarnosti-418729>

2.3.2 MAČKA

Mačke so samostojne, čiste, tihe in družabne domače živali. So tudi pametne in zabavne. Potrebujejo malo prostora, zato so primerne tudi za stanovanja. Mačke svojemu telesu posvečajo veliko pozornosti – zelo pogosto se umivajo in negujejo svoje telo. Prav tako so mačke izjemno gibljive in motorične.

Mačke predejo na frekvenci 20–140 Hz, ki ima za človeka mnoge zdravilne učinke. Nudijo čustveno bližino, zmanjšujejo stres, saj umirjajo živčno delovanje, preprečujejo težave z dihanjem oziroma otežkočeno dihanje. Lastniki mačk imajo po nekaterih podatkih (sensa.si) 40 % manj srčnih infarktov, imajo pa še mnoge druge zdravilne učinke (<https://www.sensa.si/za-navdih/macje-predenje-je-zdravilno-za-cloveka/>).

Zasledili sva, da v Veliki Britaniji zdravilne bele mačke prodajajo celo v nekaterih lekarnah. (www.sensa.si)

2.3.3 RIBE IN ŽELVE

Ribe in želve so cenovno dostopne in enostavne za nego. Za ribice je bolje, če jih je v akvariju več. Kopensko želvo lahko imamo tudi na domačem vrtu in jo pestujemo.

Opazovanje rib v akvariju ljudi pomirja, imajo tudi pozitiven učinek na ljudi, ki imajo pogosto prehlad ali trpijo za astmo. Voda iz akvarija namreč izhlapeva in s tem vlaži suh zrak. (sensa.si)

Sliki 2.5 in 2.6: Zlata ribica in želva

VIR: <https://www.zurnal24.si/vizita-za-zivali/novice/kako-dolgo-v-resnici-zivijo-zlate-ribice-295992> in <http://hisnezivali.blogspot.com/p/zelva.html>

2.3.4 ZAJCI

So zelo družabni, tihi, ljubki, mehki in tako rekoč ne grizejo. Otroku nudijo možnost izražanja čustvene topline in zadovoljijo njegovo potrebo po stiku s toplo in mehko živaljo. Zelo dobro se ujemajo z mačkami.

Slika 2.7: Zajec

VIR: <https://www.aler.si/novice-in-nasveti/ali-je-hisni-zajcek-pravi-ljubljencek-zame>

2.3.5 PAPIGA / PTIČI

Tudi te živali so poceni in enostavne za nego. Ni pa jih možno božati več kot s prstkom.

Drugače so predvsem papagaji zelo inteligentni, aktivni in zabavni.

Slika 2.8: Papigi

VIR: <http://papigice.blogspot.com/2008/07/tigricamelopsittacus-unduladtus.html>

2.3.6 DRUGI HIŠNI LJUBLJENČKI

Ljudje si pri izbiri hišnega ljubljénčka pogosto omislijo tudi mnoge druge živali, med njimi hrčke, morske prašičke, kušcarje, kače, dihurje in verjetno še katere druge. Je pa pri tem potrebno poudariti, da bolj kot so živali eksotične, težje je za njih skrbeti.

2.4 OTROCI IN HIŠNI LJUBLJENČKI

Živali potrebujejo nego in skrb, tako se otrokom, ki imajo doma hišnega ljubljénčka, razvija čut za odgovornost in skrb za druge. Prej se naučijo empatije in sočutja, prej postanejo samostojni, disciplinirani ter bolj samozavestni. Hišni ljubljénčki spodbujajo gibanje in igrivost.

Številne študije kažejo, da imajo otroci tudi manj težav z alergijami in astmo (bodieko.si). Hišni ljubljénčki lahko vplivajo na boljše bralne sposobnosti otrok, verjetno zato, ker živali ne popravljajo napak.

Slika 2.9: Branje

VIR: <https://www.bodieko.si/zivalska-terapija>

2.5 TERAPIJE Z ŽIVALMI

Pri terapiji s pomočjo živali gre za ciljno usmerjeno pomoč, pri kateri je žival, ki mora biti ustrezno šolana, bistven del samega zdravljenja. Takšno obliko terapije vedno vodi strokovnjak, namenjena pa je izboljšanju človekove fizične, čustvene in spoznavne funkcije. Izvaja se lahko na različnih področjih in poteka individualno ali pa skupinsko.

Živali pomembno vplivajo na ljudi, saj delujejo proti stresu, zadovoljujejo potrebe po pozornosti, ljubkovanju in telesnemu stiku. Otroci na primer živali zaupajo marsikaj, česar odraslemu ne bi nikoli. Ob živalih se počutijo sprejete in žival jih ne kritizira ali obsoja.

Najpogostejše živali, ki sodelujejo pri terapijah, so psi. Druge živali pa so še mačke, miniaturni konji, kunci, mini ameriški prašički, kokoši, činčile, afriški beloprski jež, bradate agame. (www.bodieko.si/zivalska-terapija)

Sliki 2.10 in 2.11: Afriški beloprski jež in bradata agama

VIR: <http://beloprski-jez.si/> in https://www.youtube.com/watch?v=w8Vi3_Djjx8

3 OSREDNJI DEL

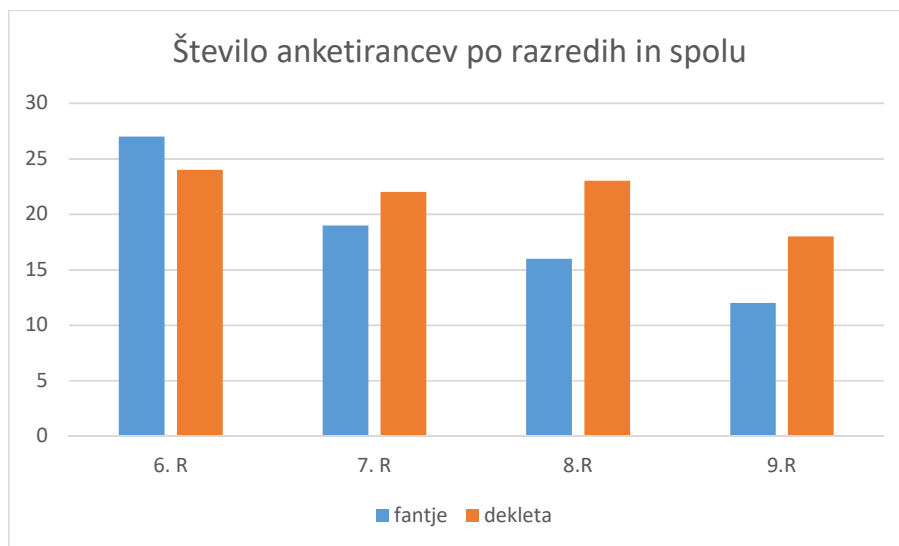
3.1 REZULTATI VPRAŠALNIKA

Za vzorec sva izbrali učence predmetne stopnje OŠ Lava. Z zbiranjem podatkov sva začeli v mesecu decembru, pridobili sva anketnih 162 vprašalnikov. En anketni vprašalnik ni bil izpolnjen v celoti, zato sva ga izločili iz analize.

V analizi sva upoštevali 161 učencev, od tega 74 fantov in 87 deklet.

Preglednica 3.1: Število anketirancev po spolu in starosti

	6. R	7. R	8.R	9.R	Vsi
fantje	27	19	16	12	74
dekleta	24	22	23	18	87
Vsi	51	41	39	30	161

Slika 3.1: Število anketirancev po spolu in starosti

Anketirali sva učence predmetne stopnje OŠ Lava. Zbrali sva 162 anketnih vprašalnikov, med katerimi je bil eden izpolnjen nepravilno, zato sva ga izločili že na začetku.

V šestih razredih sva anketirali 51 učencev, med sedmimi 41 učencev, med osmimi 39 učencev ter med devetimi 30 učencev. Skupaj sva anketirali 161 učencev.

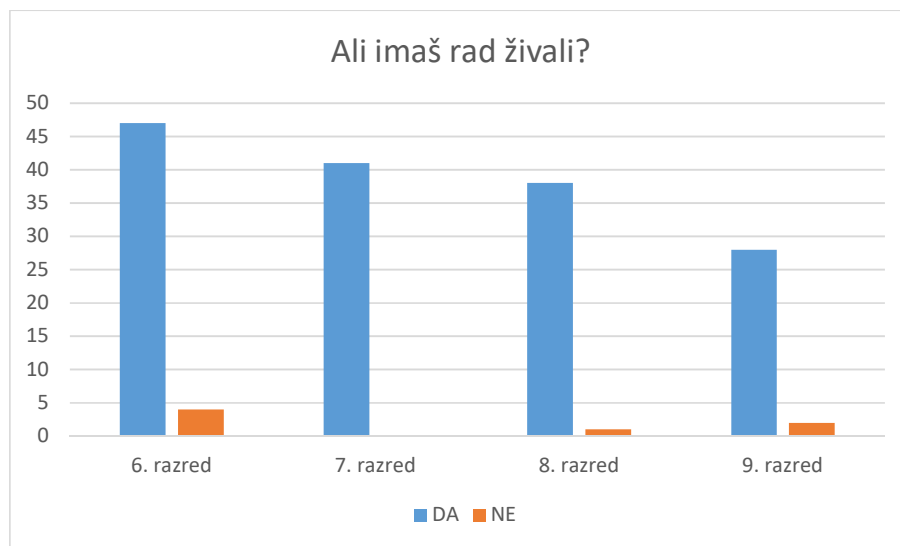
V prvi tabeli sva anketirance razdelili po razredih in po spolu. Odločili sva se, da bova pri analizi primerjali odgovore po starosti, ne pa tudi po spolu, saj sva menili, da bodo tu razlike pri nekaterih vprašanjih večje.

1. Ali imaš rad živali?

- a) DA b) NE

Preglednica 3.2: Ljubezen do živali

	DA	NE
6. razred	47	4
7. razred	41	0
8. razred	39	1
9. razred	28	2
Skupaj	154	7

Slika 3.2: Ljubezen do živali

Rezultati prvega vprašanja so pokazali, da ima večina vseh anketiranih učencev oziroma skoraj vsi radi živali, in sicer skoraj 96 %. Razlik med razredi ni bilo, torej ljubezen do živali ni odvisna od starosti učencev.

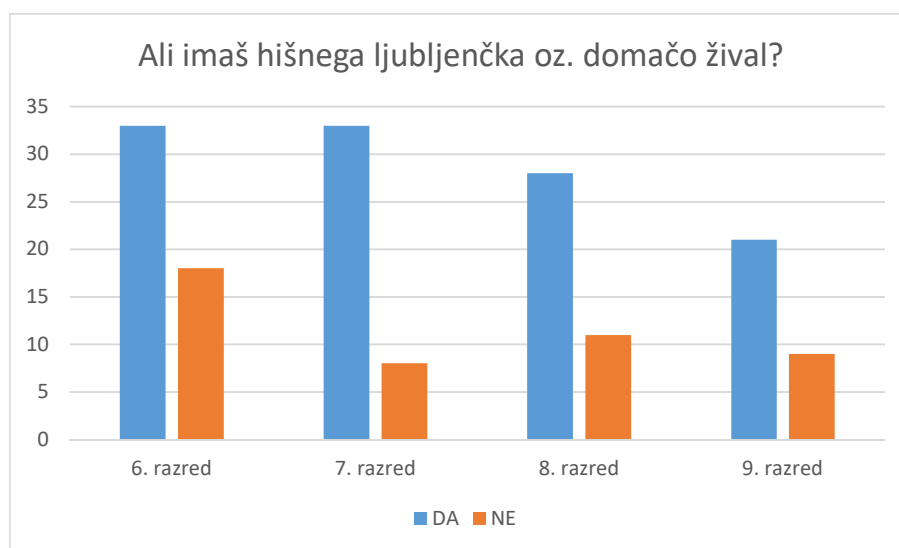
2. Ali imaš hišnega ljubljénčka oziroma domačo žival?

a) DA

b) NE

Preglednica 3.3: Hišni ljubljénčki

	DA	NE
6. razred	33	18
7. razred	33	8
8. razred	28	11
9. razred	21	9
Skupaj	115	46

Slika 3.3: Hišni ljubljénčki

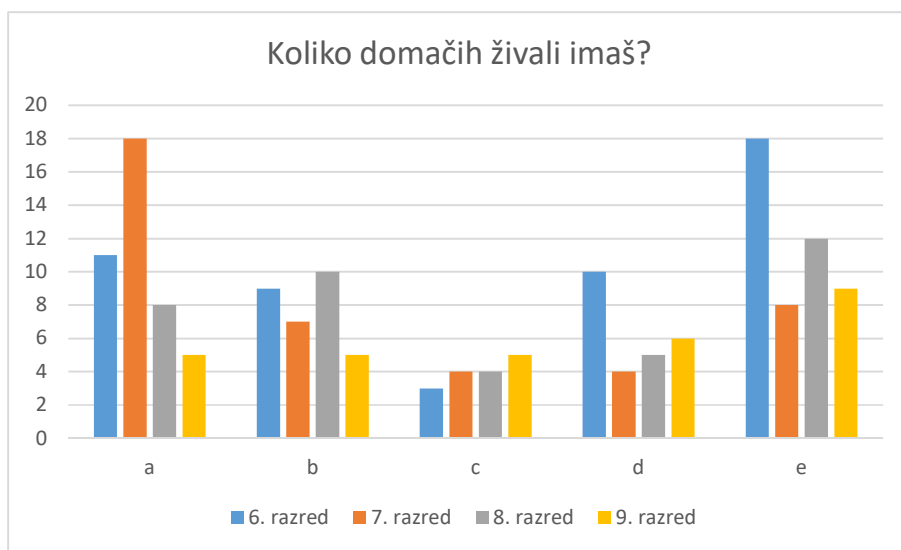
Hišnega ljubljénčka ima doma kar 115 anketiranih učencev, kar predstavlja 71 % anketiranih učencev. Z najino prvo hipotezo sva predpostavljali, da ima hišnega ljubljénčka več kot polovica vprašanih. Hipotezo številka 1 lahko potrdiva. Po starosti ne vidiva posebnega odstopanja med posameznimi razredi.

3. Koliko domačih živali imaš?

- a) Eno.
- b) Dve.
- c) Tri.
- d) Štiri ali več.
- e) Nimam domače živali.

Preglednica 3.4: Število domačih živali

	a	b	c	d	e
6. razred	11	9	3	10	18
7. razred	18	7	4	4	8
8. razred	8	10	5	5	11
9. razred	5	5	5	6	9
Skupaj	42	31	16	25	46

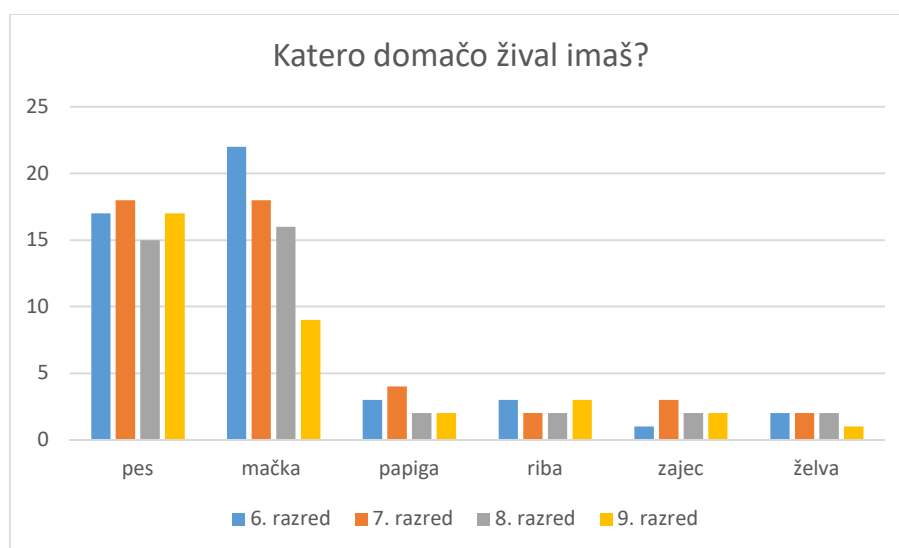
Slika 3.4: Število domačih živali

Med anketiranimi učenci ima največ enega ali dva hišna ljubljénčka 51 % vprašanih, 49 % pa 3 ali več. To se nama zdi zanimivo. Ob tem sva pomislili, da so morda anketiranci pri tem odgovoru šteli na primer ribice, ki jih je običajno več kot 1.

4. Katero domačo žival imaš?

Preglednica 3.5: Vrsta domače živali

	pes	mačka	papiga	riba	zajec	želva
6. razred	17	22	3	3	1	2
7. razred	18	18	4	2	3	2
8. razred	15	16	2	2	2	2
9. razred	17	9	2	3	2	1
Skupaj	67	65	11	10	8	7

Slika 3.5: Vrsta domače živali

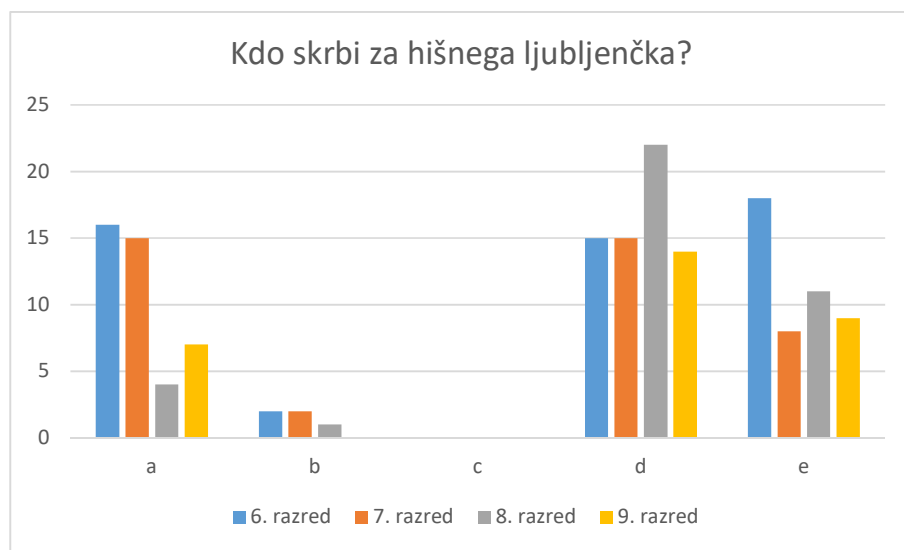
Na to vprašanje so odgovorili tisti učenci, ki imajo doma hišnega ljubljence. Ugotovili sva, da je med anketiranci najpogostejši hišni ljubljencek pes (58 %), sledijo mu mačka (56 %), papiga (10 %), riba (9 %), zajec (7 %) in želva (6 %), kar sva prikazali tudi v tabeli in grafu. Anketiranci so našli tudi hrčka, morskoga prašička, kameleona, dihurja in činčilo.

5. Kdo skrbi za tvojega hišnega ljubljénčka?

- a) Sam skrbim.
- b) Moji starši.
- c) Moja sestra/brat.
- d) Drug (napiši kdo): _____.
- e) Nimam hišnega ljubljénčka.

Preglednica 3.6: Skrb za hišnega ljubljénčka

	a	b	c	d	e
6. razred	16	2	0	15	18
7. razred	15	2	0	15	8
8. razred	4	1	0	22	11
9. razred	7	0	0	14	9
Skupaj	42	5	0	66	46

Slika 3.6: Skrb za hišnega ljubljénčka

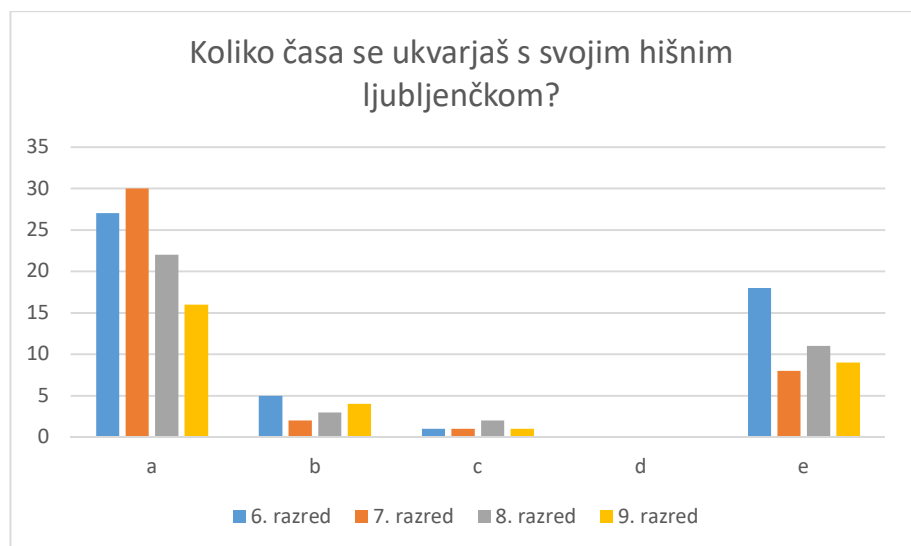
Največ anketiranih učencev, ki imajo hišnega ljubljénčka, je izbralo odgovor d (drugo), pri čemer so zapisali, da za hišne ljubljénčke skrbi več članov družine, na primer sami skupaj z brati ali sestrami, starši in starimi starši. Ta odgovor je izbralo 58 % vprašanih. Da sami skrbijo zanje (odgovor a), je odgovorilo 37 % vprašanih.

6. Koliko časa nameniš svojemu hišnemu ljubljenuku?

- a) Vsak dan se ukvarjam z njim.
- b) Pogosto se ukvarjam z njim.
- c) Redko se ukvarjam z njim.
- d) Nikoli se ne ukvarjam z njim.
- e) Nimam hišnega ljubljenučka.

Preglednica 3.7: Ukvarjanje s hišnim ljubljenučkom

	a	b	c	d	e
6. razred	27	5	1	0	18
7. razred	30	2	1	0	8
8. razred	22	3	2	0	11
9. razred	16	4	1	0	9
Skupaj	95	14	5	0	46

Slika 3.7: Ukvarjanje s hišnim ljubljenučkom

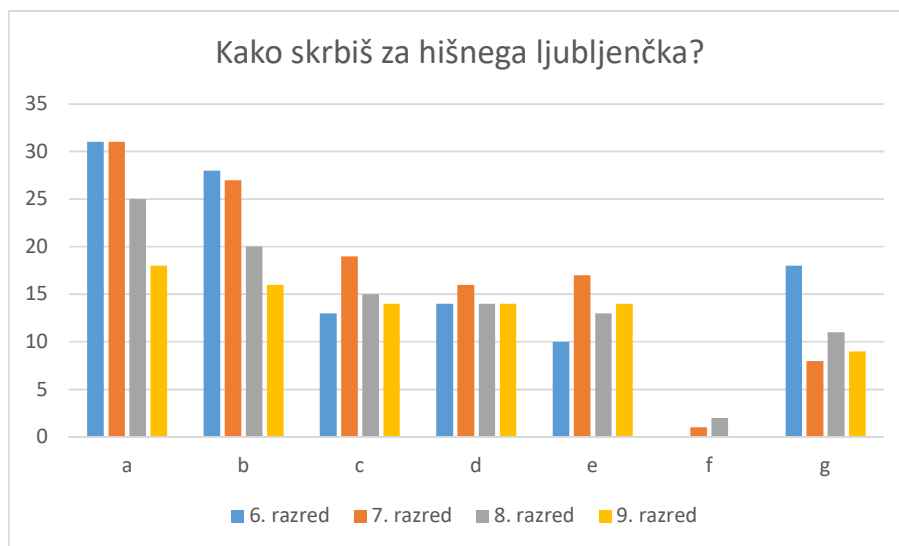
Zelo naju je razveselil podatek, da je 95 vprašanih (83 %) odgovorilo, da se s svojim hišnim ljubljenučkom ukvarja vsak dan. Med razredi pri izbiri odgovorov ni bistvenih razlik. V hipotezi 2 sva v prvem delu predpostavljali, da anketiranci pogosto posvečajo svoj čas hišnemu ljubljenučku, s čimer lahko ta del hipoteze v celoti potrdiva.

7. Kako se ukvarjaš s svojim hišnim ljubljencem?

- a) Igram se z njim.
- b) Peljem ga na sprehod.
- c) Poskrbim za hrano in vodo.
- d) Ga negujem (češem, umivam).
- e) Ga opazujem, saj me pomirja.
- f) Počnem vse od naštetih stvari.
- g) Nimam hišnega ljubljénčka.

Preglednica 3.8: Način ukvarjanja s hišnim ljubljencem

	a	b	c	d	e	f	g
6. razred	31	28	13	14	10	0	18
7. razred	31	27	19	16	17	1	8
8. razred	25	20	15	14	13	2	11
9. razred	18	16	14	14	14	0	9

Slika 3.8: Način ukvarjanja s hišni ljubljencem

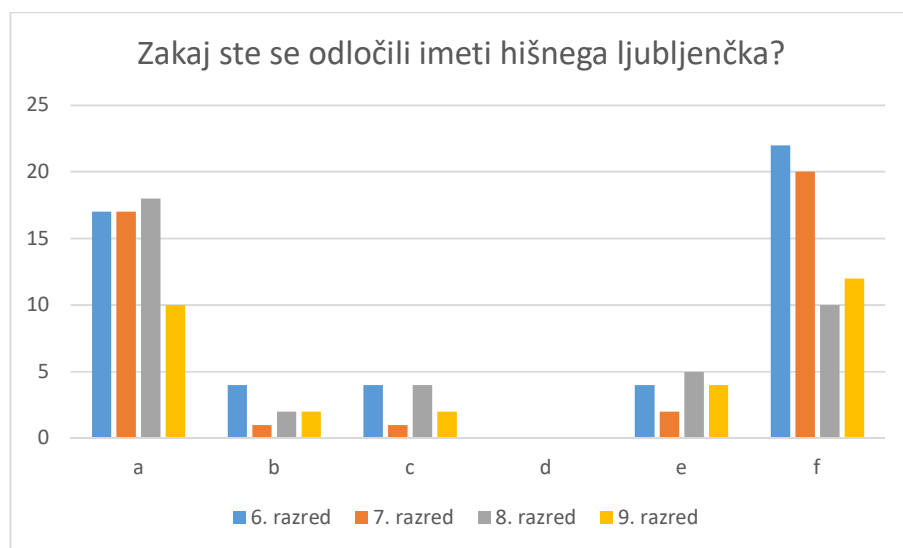
Pri tem vprašanju so učenci obkrožili več kot en odgovor. Največkrat (105) so izbrali odgovor a (igram se z njim), temu je sledil odgovor b – 91 (peljem ga na sprehod), sledili so odgovori poskrbim za hrano in vodo, ga negujem, ga opazujem, saj me pomirja. Ker so učenci obkroževali več odgovorov, lahko sklepava, da za svoje hišne ljubljénčke skrbijo na različne načine. Tako lahko potrdiva tudi drugi del najine druge hipoteze.

8. Zakaj ste se odločili imeti hišnega ljubljénčka?

- a) Ker sem si ga želel.
- b) Dobil sem ga za darilo.
- c) Ker sta si ga želela starša.
- d) Zato, da bi se več gibal.
- e) Ker ima pozitiven (dober) vpliv name.
- f) Drugo (napiši kaj): _____.

Preglednica 3.9: Odločitev za hišnega ljubljénčka

	a	b	c	d	e	f
6. razred	17	4	4	0	4	22
7. razred	17	1	1	0	2	20
8. razred	18	2	4	0	5	10
9. razred	10	2	2	0	4	12
Skupaj	62	9	11	0	15	64

Slika 3.9: Odločitev za hišnega ljubljénčka

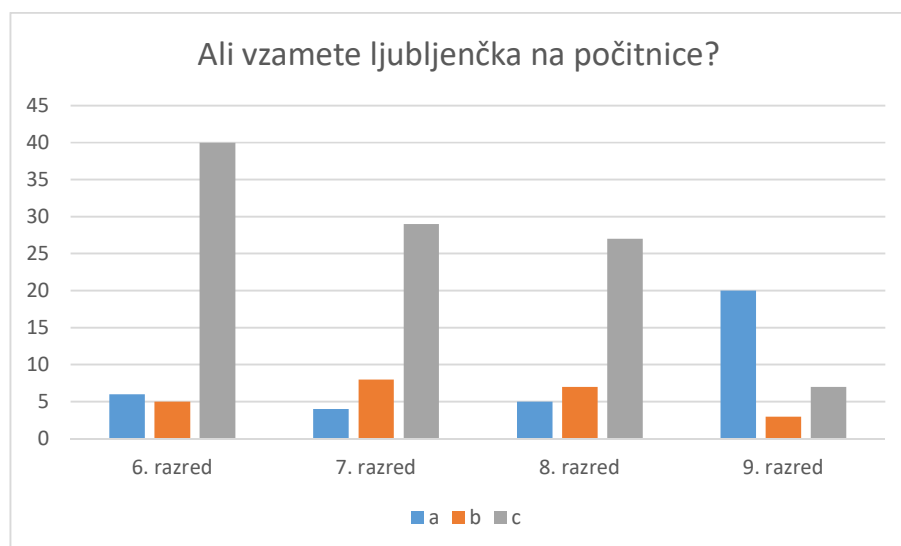
Najpogostejši odgovor (40 %) so zapisali učenci sami, in sicer da so si ga želeli vsi v družini ali/in da so ga dobili za darilo. Manjkrajt so dejali, da so si jih želeli sami (odgovor a). Ta odgovor je sicer bil tudi najpogosteje izbran pri 8. razredih.

9. Ali vzamete ljubljénčka na počitnice?

- a) da
- b) včasih
- c) ne

Preglednica 3.10: Počitnice s hišnim ljubljénčkom

	a	b	c
6. razred	6	5	40
7. razred	4	8	29
8. razred	5	7	27
9. razred	20	3	7
Skupaj	35	23	103

Slika 3.10: Počitnice s hišnim ljubljénčkom

Anketiranci svojih hišnih ljubljénčkov ne vzamejo s seboj na počitnice (64 %). Samo devetošolci so pogosteje izbrali odgovor a (da), kar med njimi predstavlja 67 %, med vsemi vprašanimi pa 12 %.

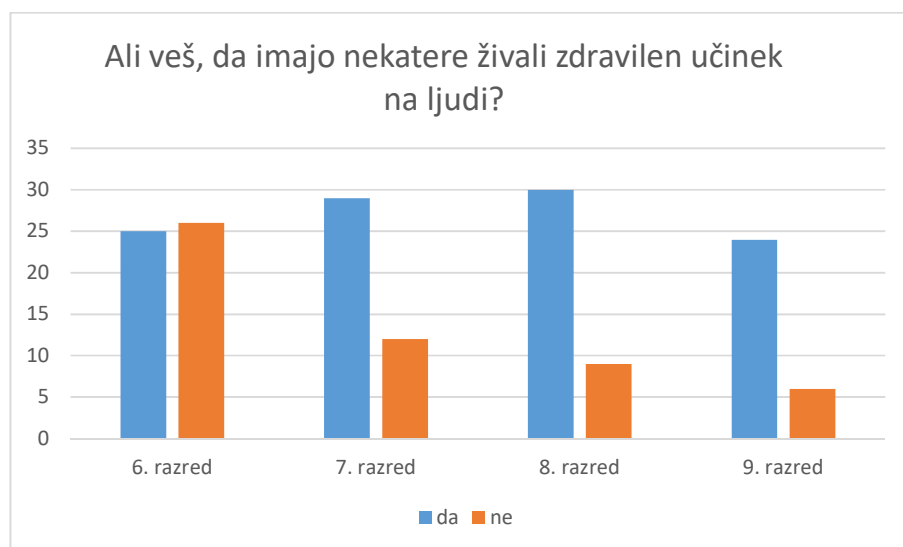
10. Ali veš, da imajo nekatere živali zdravilen učinek na ljudi?

a) DA

b) NE

Preglednica 3.11: Zdravilen učinek živali na ljudi

	da	ne
6. razred	25	26
7. razred	29	12
8. razred	30	9
9. razred	24	6
Skupaj	108	53

Slika 3.11: Zdravilen učinek živali na ljudi

Kar 67 % je izbralo odgovor DA, kar pomeni, da vedo, da imajo lahko živali zdravilen učinek na ljudi. Le pri najmlajših, to so šestošolci, jih malo več kot polovica misli, da to vedo. Prvi del 3. hipoteze, ki predvideva, da anketiranci vedo, da imajo živali zdravilen učinek na ljudi, lahko potrdiva.

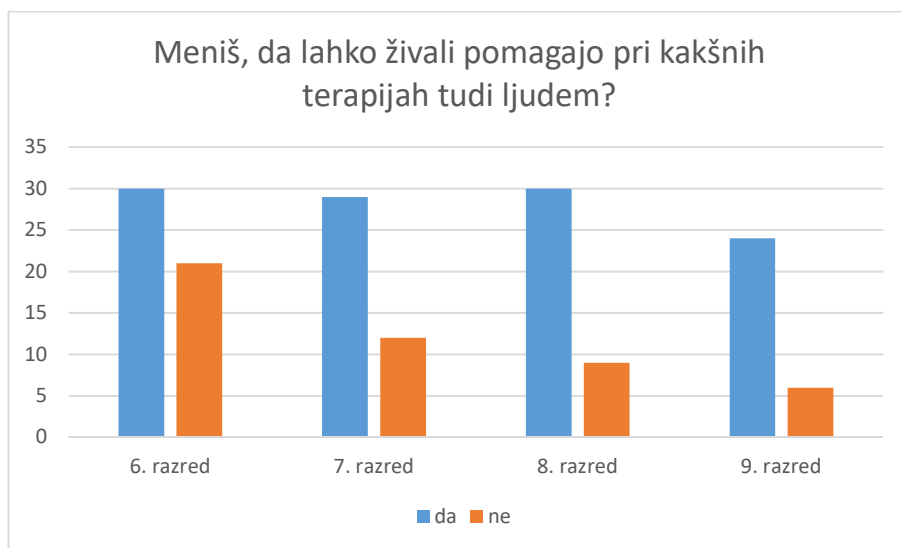
11. Meniš, da lahko živali pomagajo pri kakšnih terapijah tudi ljudem?

a) DA

b) NE

Preglednica 3.12: Pomoč živali pri terapijah

	da	ne
6. razred	30	21
7. razred	29	12
8. razred	30	9
9. razred	24	6
Skupaj	113	48

Slika 3.12: Pomoč živali pri terapijah

Tudi na to vprašanje so anketiranci pritrdilno odgovorili, kar pomeni, da vedo, da lahko živali na terapijah pomagajo tudi ljudem. Razlik med razredi ni bilo.

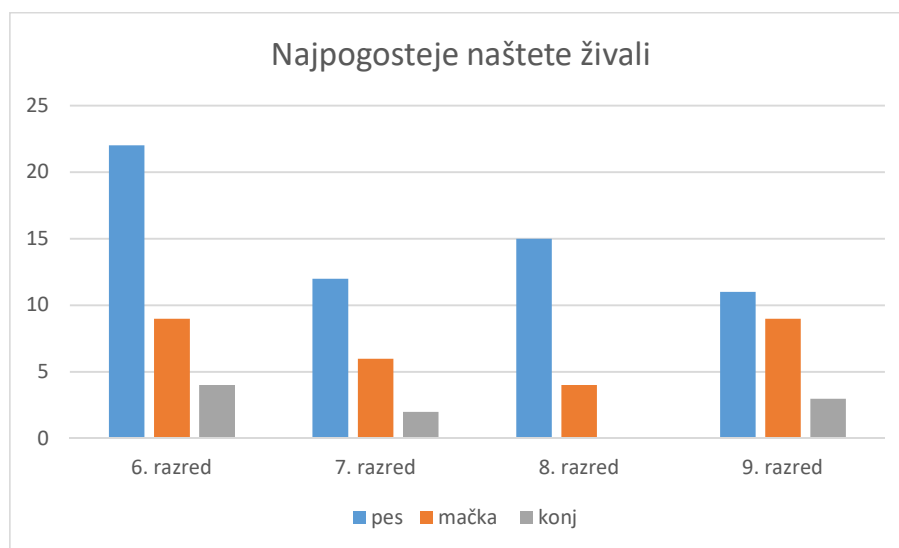
Tiste, ki so na vprašanje odgovorili pritrdilno, sva jih prosili, da napišejo, katere živali lahko pomagajo. Živali, ki so jih navedli, so: pes, mačka in konj, omenili pa so tudi delfine, pijavke, hrčke, ribe, zajce, alpako in ptice. Najbolj zanimiv odgovor

se nama je zdel »pijavke«. V najini 4. hipotezi sva predvidevali, da bodo učenci znali naštetih vsaj eno terapevtsko žival. Hipotezo lahko potrdiva.

V tabeli in grafu sva po razredih predstavili 3 najpogosteje zapisane odgovore.

Preglednica 3.13: Živali, ki pomagajo pri terapijah

	pes	mačka	konj
6. razred	22	9	4
7. razred	12	6	2
8. razred	15	4	0
9. razred	11	9	3
Skupaj	60	28	9

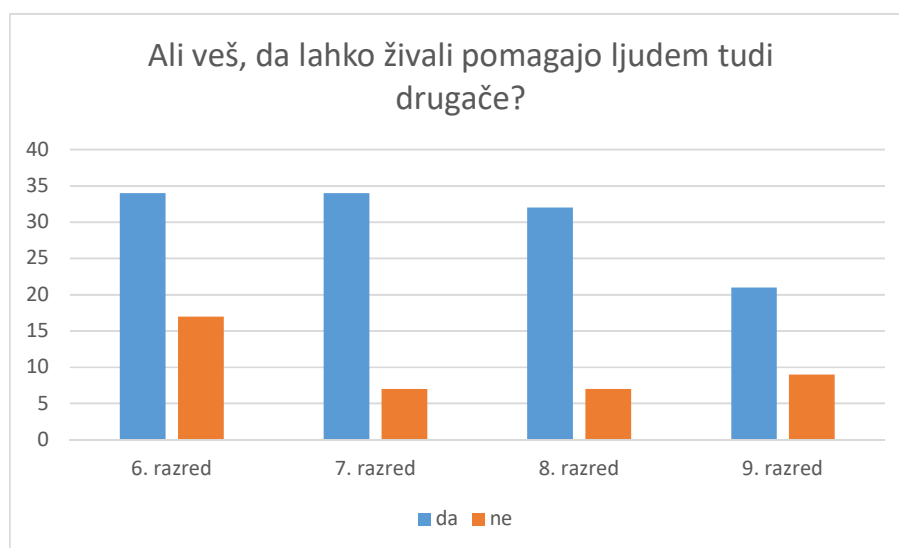
Slika 3.13: Živali, ki pomagajo pri terapijah

12. Ali veš, da lahko živali tudi drugače pomagajo ljudem?

- a) DA b) NE

Preglednica 3.14: Pomoč živali

	da	ne
6. razred	34	17
7. razred	34	7
8. razred	32	7
9. razred	21	9
Skupaj	121	40

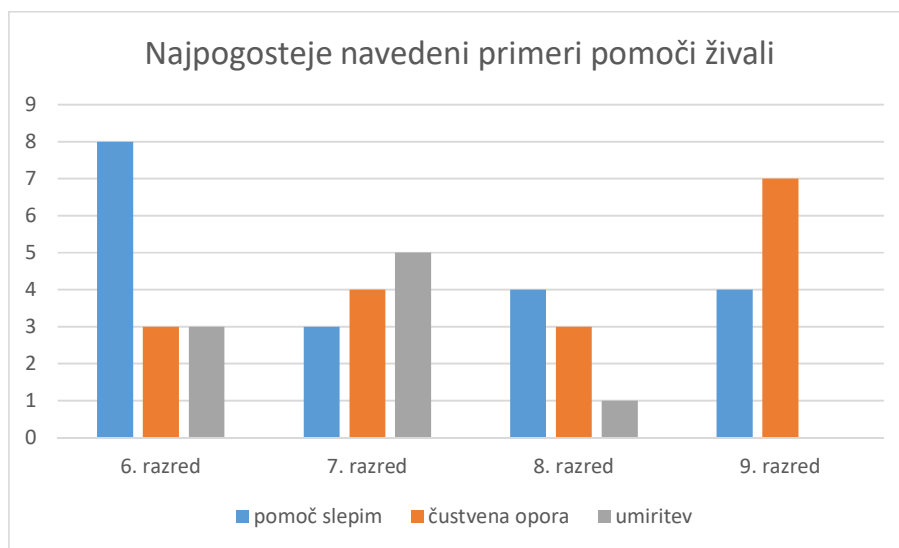
Slika 3.14: Pomoč živali

Rezultati so pokazali, da učenci vedo, da živali lahko pomagajo ljudem tudi drugače, na druge načine, in sicer kar 75 % vprašanih je na vprašanje odgovorilo pritrdilno. To sva predvidevali v 2. delu najine tretje hipoteze, zato jo lahko tudi potrdiva.

13. Če si na prejšnje vprašanje odgovoril z DA, lahko napišeš kakšen primer?

Preglednica 3.15: Vrsta pomoči

	pomoč slepim	čustvena opora	umiritev
6. razred	8	3	3
7. razred	3	4	5
8. razred	4	3	1
9. razred	4	7	0
Skupaj	19	17	9

Slika 3.15: Vrsta pomoči

Tiste, ki so na prejšnje vprašanje odgovorili pritrdilno, sva prosili, da napišejo kakšen primer. V tabeli in grafu sva ponazorili 3 najpogosteje zapisane odgovore, to so, da psi lahko pomagajo slepim in slabovidnim, da živali nudijo ljudem čustveno oporo in da jih umirjajo. Omenili so tudi pomoč živali pri naravnih nesrečah, pri celjenju ran (slina) in pomoč pri duševnih boleznih.

3.2 ANALIZA OPAZOVANJA IN INTERVJUJA

3.2.1 OPAZOVANJE TERAPIJE S PSI

17. januarja 2019 sva obiskali terapijo s psi na Osnovni šoli Glazija. Na šoli terapija poteka kot krožek. Terapija je dolga 45 minut. Začeli smo v učilnici, kasneje pa smo nadaljevali v telovadnici. Ob lepem vremenu lahko terapije potekajo tudi zunaj.

V skupini je običajno okoli 6 otrok. Skupino včasih razdelijo na dve manjši skupini, saj lahko otroci tako s psi opravljajo različne naloge. Na terapiji sta bili prisotni lastnica psičke Tori in terapevtka Maja Jakob, ki se ukvarja s psi in uči na treh različnih osnovnih šolah kot mobilna specialna pedagoginja. Lastnica psičke Tori je učiteljica na Osnovni šoli Glazija že osem let, s psičko Tori pa se ukvarja dve leti.

Slika 3.16: Terapevtka Maja Jakob z udeleženci terapije

Skupin je več, da se lahko vsak otrok vsaj 5 minut ukvarja s psom. Na terapiji sta bila dva psa, in sicer popolnoma drugačna. Eden izmed psov je bil mešanček manjše pasme po imenu Maks. Druga psička je bila francoska ovčarka Tori, ki je bila za razliko od njega veliko večja.

Zanimalo naju je, kateri psi lahko sodelujejo pri takšnih terapijah. Ga. Maja je pojasnila, da morajo psi opraviti poseben sprejemni preizkus na poligonu, kjer se

preverja njihova poslušnost in odzivnost na hrup in nenadne okoliščine. Psi morajo biti pred vsako terapijo tudi veterinarsko pregledani.

Slika 3.17: Francoska ovčarka Tori

Na terapijah imajo psi svoje igrače, s katerimi se lahko otroci igrajo tako, da jih mečejo psičkom. Včasih psa tudi počesejo, v primeru da je pes umazan, pa ga tudi umijejo. Med terapijo otroci uporabljajo povodce, krtačo in druge pripomočke. Terapija nama je bila zelo všeč.

Slika 3.18: Lastnica psičke Tori in udeleženka terapije Anja (13 let)

3.2.2 INTERVJU S SPECIALNO PEDAGOGINJO ga. MAJO JAKOB

1. Se lahko, prosim, na kratko predstavite in poveste nekaj besed o vašem delu?

Sem Maja Jakob, specialna pedagoginja, zaposlena na OŠ Glazija v Celju. V preteklih letih sem bila zaposlena v posebnem programu vzgoje in izobraževanja ter v izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom. Delala sem z otroki z motnjami v duševnem razvoju in pridruženimi ostalimi posebnimi potrebami. Sedaj delam v mobilni službi, kjer izvajam dodatno strokovno pomoč za otroke s specifičnimi učnimi težavami. Trenutno zaključujem izobraževanje za terapevta za terapije s pomočjo konja in terapevta za terapije s pomočjo psa. Sem solastnica Ranča pri Geti, kjer se v prihodnje nameravamo ukvarjati s terapijami s pomočjo živali.

2. Koliko časa se že ukvarjate s terapijami z živalmi?

Eno leto.

3. Kako in zakaj terapije z živalmi pomagajo otrokom?

Terapije otrokom pomagajo predvsem zato, ker je žival za njih velik motivator. Zaradi prisotnosti živali se zelo potrudijo, bolje sodelujejo pri aktivnostih in bolje sledijo navodilom.

Žival ne sodi, ne ocenjuje izgleda, ampak je preprosto dobra do tistega, ki je dober z njo. Žival ne govori našega jezika, zato si lahko odzive živali razlaga vsak posameznik drugače. Tako od živali prejme vsak tisto, kar potrebuje.

Področja vpliva terapije z živalmi so zelo različna in široka. Terapije spodbujajo razvoj grobe in fine motorike, sensorike, razvoj logičnega mišljenja in reševanja problemov, izboljšajo sposobnost pomnjenja, koncentracije in pozornosti, izboljšajo čustveno ravnovesje in spodbujajo komunikacijo. Skozi določene aktivnosti lahko pri terapijah spodbujamo tudi veščine branja, pisanja in računanja. Cilji na posameznih področjih so odvisni od posameznika, njegovih interesov in zmožnosti.

4. Pri katerih otrocih so terapije najbolj učinkovite?

Pri otrocih in osebah, ki imajo radi živali. Te osebe so zelo motivirane, zato so na terapijah zelo aktivne. Tako imajo terapije največji učinek.

Učinkovite so tudi pri osebah, ki se bojijo živali, če je cilj terapije zmanjšanje strahu. Žal je v Sloveniji zelo malo raziskav s področja učinka terapij s pomočjo živali. Terapije so v večini samoplačniške, medtem ko so v sosednji Avstriji krite preko zdravstva.

5. S katerimi živalmi lahko izvajate terapije?

Največ s konji in psi. V Sloveniji različna društva (najbolj prepoznavni so Ambasadorji nasmeha) izvajajo terapije z mačkami, zajci, hrčki, morskimi prašički, celo s kokošmi.

Zelo pomembno je, da se žival na terapiji dobro počuti. Nikakor ne sme biti v stresu ali strahu, saj se ta energija prenaša. Če se žival ne počuti dobro, se poleg nje ne počutimo dobro tudi mi. V stresni situaciji je lahko žival tudi napadalna, preventivni varnostni ukrepi pa morajo biti vedno na prvem mestu.

6. Je dolžina terapije pomembna za njeno uspešnost? Koliko časa v povprečju trajajo terapije?

Pomembno je, da je dolžina terapije prilagojena sposobnostim posameznika. Terapijo je potrebno zaključiti, ko je posameznik še uspešen in se dobro počuti. Tudi neka dejavnost se mora logično izpeljati oziroma zaključiti. Ne velja, da so daljše terapije bolj učinkovite.

Terapija lahko traja od 20 do 60 minut. V povprečju od 30 do 45 minut.

7. Ali menite, da število otrok s posebnimi potrebami narašča?

Da, predvsem zaradi okolijskih vplivov kot je drugačen, hiter, način življenja, prehrana, spremembe načina izobraževanja in dostopnost informacij.

8. Bi priporočali terapije z živalmi tudi zdravim otrokom? Zakaj?

Običajnim otrokom bi priporočala terapije predvsem zaradi razvijanja empatije, občutka odgovornosti ter razvijanja skrbi za nekoga drugega. Menim, da čedalje več otrok potrebuje spodbudo pri razvijanju komunikacije, pozornosti in sposobnosti sledenja navodilom.

9. Imate kakšno zanimivo izkušnjo?

Izkušenj in prigrad ter simpatičnih izjav je ogromno. Kar nekaj primerov je, kjer se otroci sprva bojijo konja, potem pa nočejo dol z njega. In še prikupni primeri, ko vržejo žogico psu, nato sami letijo po njo in mu jo prinesejo nazaj.

Vedno znova me očara navdušenje otrok nad živalmi in njihove razlage o tem, kaj si žival misli, zakaj tako odreagira.

V učilnici se pogosto trudiš in iščeš motivacijo ter različne načine, kako bi otroke pritegnil in spodbudil za učenje, delo ali aktivnost. Ko imaš ob sebi žival, teh problemov ni. Enostavno rečeš: »Maks te gleda!« ali pa »Polla se bo ustavila!« in otroci »čudežno ubogajo«.

10. Imate morda tudi kakšno slabo izkušnjo?

Ne. Upam, da tako ostane.

3.2.3 OPAZOVANJE TERAPIJE S KONJI

Terapijo s konji sva obiskali 18. januarja 2019, in sicer v Arclinu pri Vojniku. Terapija s konji traja okoli pol ure. Vodi jo ga. Elizabet Fijavž, ki se s terapijo ukvarja 20 let, s poučevanjem otrok pa 40 let. Na terapiji sodeluje en sam otrok.

Slika 3.19: Nej (13 let) med krtačenjem konja

Slika 3.20: Pripomočki za delovno terapijo

Ob začetku terapije morajo udeleženci konja najprej skrtačiti in očistiti. Vsaj 5-krat morajo potegniti s krtačo, ko čistijo žival. Potem sledi vodenje konja, tako da ga držijo za uzdo in hodijo ob njem. Šele nato sledi jezdenje. Najprej gredo do ogledala, kjer preverijo, ali pravilno sedijo. Potem delajo na ravnotežju. Poleg jezdenja delajo tudi vaje za motorične sposobnosti in koordinacijo. Med ježo delajo še vaje za zavedanje določenih delov telesa in ravno držo. Otrok se lahko na konja tudi uleže.

Slika 3.21: Nej med ležanjem na konju

Udeleženci terapije delajo vaje za pincetni prijem in za umiritev. Otrok mora na konju sedeti pri miru, da ga ne moti. Včasih vzamejo žogo ropotuljico, ki jo izmenjujejo iz ene roke v drugo. Nej, ki je sodeloval na terapiji, je delal vajo z veliko kljukico. Kljukice so različnih barv in ko terapevtka pove barvo kljukice, mora otrok stisniti kljukico te barve. Te vaje izvajajo za koncentracijo, prepoznavanje barv ter moč.

Slika 3.22: Nej s terapevtko in trenerko konja

Na terapiji sva se preizkusili tudi sami. Imeli sva možnost jezdit, kar se nama je zdelo res super.

3.2.4 INTERVJU S SPECIALNO PEDAGOGINJO, go. ELIZABETO FIJAVŽ

1. Se lahko, prosim, na kratko predstavite in poveste nekaj besed o vašem delu?

Sem Elizabeta Fijavž, upokojenka. Pred tem sem kot specialni pedagog 40 let poučevala otroke s posebnimi potrebami.

2. Koliko časa se že ukvarjate s terapijami z živalmi?

Ukvarjam se samo z eno terapijo in to s »terapijo s pomočjo konja«. Ukvarjam se že 20 let.

3. Kako in zakaj terapije z živalmi pomagajo otrokom?

Terapija s konjem zajema terapijo ob konju, s konjem in na konju. Kot taka pomaga otrokom razvijati senzomotorična, komunikacijska, socialna, psihična in kognitivna področja.

4. Pri katerih otrocih so terapije najbolj učinkovite?

Pri vseh na svoj način. Vedno poiščemo pri otroku tisto področje, na katerem lahko s konjem največ naredimo, tisto, kar mu druge terapije ne nudijo. Zato ne morem opredeliti otroke po skupinah ali usmeritvi. To delo je strogo individualno.

5. S katerimi živalmi lahko izvajate terapije?

Jaz izvajam terapije samo s konjem. Čeprav je z nami največkrat tudi kuža kot popestritev.

6. Je dolžina terapije pomembna za njeno uspešnost? Koliko časa v povprečju trajajo terapije?

Dolžina terapije je pomembna, ne sme biti predolga, da otrok ne izgubi koncentracije in motivacije za delo in bi se dolgočasil ali pa se preveč utrudil. Ne sme biti prekratka, saj se učimo vrstnega reda opravil ob konju, vztrajnosti pri delu in določene naloge dokončati. Pri meni traja ena terapija s konjem 30 minut.

7. Ali menite, da število otrok s posebnimi potrebami narašča?

Da, žal število otrok s posebnimi potrebami narašča, predvsem tistih s čustvenimi težavami.

8. Bi priporočali terapije z živalmi tudi zdravim otrokom? Zakaj?

Bi in tudi imam kar nekaj zdravih otrok na terapiji s konjem. Vsi, tudi zdravi otroci, izjemno uživajo na terapiji s konjem. Hitreje se učijo, hitreje določene faze terapije obvladajo in predvsem na kognitivnem področju delajo na precej višjem nivoju kot osebe s posebnimi potrebami.

9. Imate kakšno zanimivo izkušnjo?

Zanimivih izkušenj je veliko, samo se jih trenutno ne spomnim. Eno mogoče. Naša Polla (to je ime konja) je stala vedno na istem mestu, obrnjena v eno smer, ko jo

je bilo treba skrtačiti in ji počesati grivo. Ko smo Pollo na istem mestu obrnili, da je gledala v drugo smer, je kar nekaj otrok iskalo grivo na zadnjem delu konja.

10. Imate morda tudi kakšno slabo izkušnjo?

Tudi slabih izkušenj ne manjka. Otrok ni želel sodelovati in je svojo odklonilnost izražal z jezo. Med jahanjem je Pollo udarjal po vratu z rokami, jo brcal z nogami. Moral je razjahati in za kazen hoditi ob Polli tri kroge. Potem se je pomiril in ponovno zajahal Pollo ter bil do nje prijazen.

Zgodi se, da otrok ne upošteva navodila in določene rekvizite, ki jih uporablja med jahanjem na konju, meče. V tem primeru mora razjahati, rekvizite pobrati, jih dati terapevtu in potem lahko zopet gre nazaj na Pollo.

4 ZAKLJUČEK IN DISKUSIJA

Cilj najine naloge je bil, da bi se naučili nekaj več o samih hišnih ljubljenceh: zakaj se ljudje odločamo zanje, katere hišne ljubljence imamo najpogosteje. Zanimal naju je tudi zdravilen učinek hišnih ljubljencev na ljudi. Ugotavljali sva, koliko učencev ima doma hišnega ljubljence in ali učenci vedo, da imajo živali na ljudi tudi zdravilen učinek.

Na začetku naloge sva si postavili štiri hipoteze, v katerih vsa predvidevali, da ima več kot polovica anketiranih učencev doma hišnega ljubljence. Predvidevali sva, da učenci pogosto posvečajo svoj čas hišnemu ljubljence, in sicer na različne načine. Predvidevali sva tudi, da učenci vedo, da imajo živali zdravilen učinek na ljudi oziroma jim lahko pomagajo in da znajo naštetih vsaj eno terapevtsko žival.

Po pregledu literature sva za raziskovalno metodo izbrali vprašalnik, s katerim sva preverili najine hipoteze. Anketirali sva 161 učencev predmetne stopnje OŠ Lava. Vse hipoteze sva v celoti potrdili. Še posebej naju je razveselilo, da učenci vedo, da imajo živali zdravilen učinek na ljudi in da jim lahko tudi pomagajo.

Učenci imajo najpogosteje doma psa, sledijo mu mačka, papiga, ribe in zajec. Za hišnega ljubljence najpogosteje skrbijo vsi člani družine. Z njim se ukvarjajo vsak dan. Peljejo ga na sprehod, skrbijo za hrano in nego hišnega ljubljence. Ugotavljali sva tudi, ali hišne ljubljence vzamejo s seboj na počitnice. Več kot polovica vprašanih je pojasnila, da ne.

Kot sva že zapisali, anketiranci vedo, da imajo živali zdravilen učinek na ljudi. Znali so zapisati tudi terapevtske živali. Največkrat so navedli »pes, mačka in konj«, omenili pa so tudi druge živali. Anketiranci so kot najpogostejše oblike pomoči živali navedli: pomoč slepim, čustvena opora ter pomirjujoč učinek na človeka.

Ker nama je bila tema zdravnih učinkov živali še posebej zanimiva, sva se odločili, da se bova podrobneje seznanili tudi s terapijami z živalmi. Izvedli sva 2 intervjuja s specialnima pedagoginjama, dogovorili pa sva se tudi za obisk delovne terapije s psi in konjem. Obisk terapije se naju je zelo dotaknil, saj sta terapiji potekali z otroki s posebnimi potrebami. Naučili sva se veliko novega, hkrati pa se nama je odprlo še mnogo novih vprašanj in poti za raziskovanje.

5 VIRI

5.1 LITERATURA

LE BAS, Jacques: *Mali veterinarski priročnik*. Ljubljana: Kmečki glas, 1989.

5.2 INTERNETNI VIRI

<https://www.bodieko.si/hisni-ljubljenski-otroci>, pridobljeno 3.10.2018

<https://www.zurnal24.si/vizita-za-zivali/otroci-ki-imajo-vec-vrst-hisnih-zivali-bolj-verjetno-postanejo-305924>, pridobljeno 3.10.2018

<http://www.dzzz.si/sl/divje-zivali-niso-hisni-ljubljenski.html>, pridobljeno 3.10.2018

<http://www.dzzz.si/sl/pes-cuvaj-nas-prijatelj.html>, pridobljeno 3.10.2018

<http://www.dzzz.si/sl/druge-domace-zivali.html>, pridobljeno 3.10.2018

<http://druzina.ena.com/dom/Zgodovina-hisnih-ljubljenskov.html>, pridobljeno 3.10.2018

<http://www.viva.si/Naravi-prijazno/2509/Doma%C4%8De-%C5%BEivali-od-zgodovine-do-danes>, pridobljeno 3.10.2018

<https://www.vecer.com/zakaj-imajo-eni-zivali-radi-drugi-pa-ne-6336868>, pridobljeno 3.10.2018

<https://maribor24.si/lajfstajl/danes-obelezujemo-svetovni-dan-hisnih-ljubljenskov/>, pridobljeno 3.10.2018

Murn, K.(2005). Spreminjanje družbenih odnosov do domačih živali. Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede. Pridobljeno s: <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Murn-Karmen.PDF> (3. 10. 2018)

Hudolin Sergeja, (OŠ heroja Janeza Hribarja). Pridobljeno s: http://www.oshjh-staritrq.si/files/2013/03/OTROK_IN_HI%C5%A0NI_LJUBLJEN%C4%8CEK_internetna_stran_.pdf (3.10.2018)

<http://www.regionalobala.si/novica/pozitiven-vpliv-hisnih-ljubljenskov-manjse-moznosti-za-razvoj-astme-in-alergij-in-zmanjsanje-tveganj>, pridobljeno 3.10.2018

<https://siol.net/trendi/zdravo-zivljenje/domaci-ljubljencki-vplivajo-na-nase-zdravje-324456>, pridobljeno 3.10.2018

<https://www.sensa.si/za-navdih/zdravilna-moc-zivali/>, pridobljeno 18.10.2018

<http://www.zazdravje.net/aktualno.asp?novica=943>, pridobljeno 18.10.2018

<https://www.bodieko.si/pozitivni-ucinki-domacih-zivali>, pridobljeno 18.10.2018

http://www.dijaski.net/gradivo/psi_ref_kako_zivali_vplivajo_na_clovesko_pocutje_01?r=1, pridobljeno 18.10.2018

<http://skd-celeia.si/kosmati-smrckiž>, pridobljeno 16.1.2019

5.3 VIRI SLIK

- <https://www.sensa.si/zdrave-odlocitve/razlicne-zivali-za-razlicne-ljudi/>, pridobljeno 31.1.2019
- <https://www.aler.si/novice-in-nasveti/ali-je-hisni-zajcek-pravi-ljubljencek-zame>, pridobljeno 24. 1. 2019
- <https://siol.net/dom/vrt-in-okolica/so-vasi-hisni-ljubljencki-v-nevarnosti-418729>, pridobljeno 24. 1. 2019
- <http://hisnezivali.blogspot.com/p/zelva.html>, pridobljeno 24. 1. 2019
- <https://www.britannica.com/list/6-domestic-animals-and-their-wild-ancestors>, pridobljeno 31.1.2019
- <https://www.zurnal24.si/vizita-za-zivali/novice/kako-dolgo-v-resnici-zivijo-zlate-ribice-295992>, pridobljeno 1.2.2019
- <https://www.bodieko.si/vpliv-psa-macke-na-novorojencka>, pridobljeno 1.2.2019
- <https://sites.google.com/site/terapijezaotrokespomocjozivali/kaj-so-terapije-s-pomocjo-zivali>, pridobljeno 1.2.2019
- <https://www.delo.si/mnenja/komentarji/brezzobi-pes-cuvaj.html>, pridobljeno 1.2.2019
- <http://papigice.blogspot.com/2008/07/tigricamelopsittacus-undulatus.html>, pridobljeno 1.2.2019
- <https://www.bodieko.si/zivalska-terapija>, pridobljeno 1.2.2019
- <http://beloprsi-jez.si/>, pridobljeno 1.2.2019
- https://www.youtube.com/watch?v=w8Vi3_Djix8, 8.2.2019

6 PRILOGI

6.1 VPRAŠALNIK ZA UČENCE

Sva Lea in Petja, učenki OŠ Lava. V najini raziskovalni nalogi želiva izvedeti čim več o hišnih ljubljenceh. Vljudno prosiva, da odgovorite na spodnja vprašanja tako, da **OBKROŽITE ODGOVORE**, ki vam najbolj ustrezajo oz. zapišete vaše odgovore, kjer je to potrebno. Vaši odgovori so anonimni in se bodo uporabili zgolj za namen najine raziskovalne naloge. Zahvaljujeva se vam za sodelovanje!

SPOL (obkroži): Ž M

RAZRED: 6. razred 7. razred 8. razred 9. razred

1. Ali imaš rad živali?
a) DA b) NE

2. Ali imaš hišnega ljubljence oz. domačo žival?
a) DA b) NE

3. Koliko domačih živali imaš?
a) Eno.
b) Dve.
c) Tri.
d) Štiri ali več.
e) Nimam domače živali.

4. Katero domačo žival imaš (preskoči vprašanje, če je nimaš)?
_____.

5. Kdo skrbi za tvojega hišnega ljubljence?
a) Sam skrbim.
b) Moji starši.
c) Moja sestra/brat.
d) Drug (napiši kdo): _____.
e) Nimam hišnega ljubljence.

6. Koliko časa nameniš svojemu hišnemu ljubljenceku?
a) Vsak dan se ukvarjam z njim.
b) Pogosto se ukvarjam z njim.
c) Redko se ukvarjam z njim.
d) Nikoli se ne ukvarjam z njim.
e) Nimam hišnega ljubljenceku.

7. Kako se ukvarjaš s svojim hišnim ljubljencem?
- a) Igram se z njim.
 - b) Peljem ga na sprehod.
 - c) Poskrbim za hrano in vodo.
 - d) Ga negujem (češem, umivam).
 - e) Ga opazujem, saj me pomirja.
 - f) Počnem vse od naštetih stvari.
 - g) Nimam hišnega ljubljenca.
8. Zakaj ste se odločili imeti hišnega ljubljenca?
- a) Ker sem si ga želel.
 - b) Dobil sem ga za darilo.
 - c) Ker sta si ga želela starša.
 - d) Zato, da bi se več gibal.
 - e) Ker ima pozitiven (dober) vpliv name.
 - f) Drugo (napiši kaj):_____.

9. Ali vzamete ljubljenca na počitnice?

- a) DA b) VČASIH c) NE

10. Ali veš, da imajo nekatere živali zdravilen učinek na ljudi?

- a) DA b) NE

11. Meniš, da lahko živali pomagajo pri kakšnih terapijah tudi ljudem?

- a) DA b) NE

Če si izbral-a dogovor »DA«, napiši, katere živali lahko pomagajo?

_____.

12. Ali veš, da živali lahko tudi pomagajo ljudem tudi drugače?

- a) DA b) NE

13. Če si na 12. vprašanje odgovoril z DA, lahko napišeš kakšen primer?

Hvala za vaše odgovore.

6.2 INTERVJU S SPECIALNIMA PEDAGOGINJAMA

1. Se lahko prosim na kratko predstavite in poveste nekaj besed o vašem delu?
2. Koliko časa se že ukvarjate s terapijami z živalmi?
3. Kako in zakaj terapije z živalmi pomagajo otrokom?
4. Pri katerih otrocih so terapije najbolj učinkovite?
5. S katerimi živalmi lahko izvajate terapije?
6. Je dolžina terapije pomembna za njeno uspešnost? Koliko časa v povprečju trajajo terapije?
7. Ali menite, da število otrok s posebnimi potrebami narašča?
8. Bi priporočali terapije z živalmi tudi zdravim otrokom? Zakaj?
9. Imate kakšno zanimivo izkušnjo?
10. Imate morda tudi kakšno slabo izkušnjo?